ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ

ଜେ ସି ଆର୍ ଏଲ୍ ଏ ସଂଖ୍ୟା 67/2008

ସମ୍ବଲପୁର ଦୌରା ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଏସ୍.ଟି. ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 71/2004ରେ ପାରିତ 23.02.2007 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ଏକ ଆବେଦନ ।

ସମ୍ପଦ ପାତ୍ର ...... ଆବେଦନକାରୀ

-ବନାମ-

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ...... ଉତ୍ତରଦାତା

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ:	ସୁଶ୍ରୀ ଦୀପାଳି ମହାପାତ୍ର ଅଧିବକ୍ତା
ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ:	ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ପ୍ରିୟବ୍ରତ ତ୍ରିପାଠୀ ଅତିରିକ୍ତ ସ୍ଥାୟୀ ଅଧିବକ୍ତା

ପୀଠାସୀନ:

ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଏସ୍. କେ. ସାହୁ

ଏବଂ

ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଏସ୍. କେ. ମିଶ୍ର

ଶୁଣାଣି ଏବଂ ରାୟର ତାରିଖ:11.01.2024

ବିଚାରପୀଠ ଦ୍ଵାରା: ସମ୍ବଲପୁର ଦୌରା ବିଚାରପତିଙ୍କ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏସ୍.ଟି. ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 71/2004ରେ, ଆବେଦନକାରୀ ସମ୍ପଦ ପାତ୍ର, ସହ ଅଭିଯୁକ୍ତ ନକୁଳ ରଣାଙ୍କ ସହ,

HIGH COURT ORISSA
सत्यमेव जयते

ଭାରତୀୟ ନ୍ୟାୟ ସଂହିତା (ଏହା ପରେ ଆଇପିସି)ର ଧାରା 34 ସହ ପଢାଯାଉଥିବା ଧାରା 302 ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡନୀୟ ଅପରାଧ ପାଇଁ, ଏହି ଆରୋପର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଥିଲେ ଯେ, ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲାର ହୀରାକୁଦର ହୀରାକୁଦ ଧାନ କଳ କଲୋନିରେ ତା14.08.2023ରିଖରେ ରାତି ପ୍ରାୟ 8ଟାରେ, ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କ ସାଧାରଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ଆଗରେ ରଖି ବୁଧୁରାମ କେର୍କେଟା (ଏହା ପରେ 'ମୃତକ')ଙ୍କ ହତ୍ୟା କରିଥିଲେ ।

ଯଦିଓ, ବିଜ୍ଞ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆଇପିସିର ଧାରା 302/34ରୁ ସହ ଅଭିଯୁକ୍ତ ନକୁଳ ରଣାଙ୍କୁ ଦୋଷମୁକ୍ତ କରିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଆଇପିସିର ଧାରା 302/34 ଅନୁଯାୟୀ ଦୋଷୀ ପାଇଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ କରିଥିଲେ ।

ଅଭିଯୋଜନ ମାମଲା :

2. ଅଭିଯୋଜନ ମାମଲାଟି, ଏତଲା ଅନୁଯାୟୀ (ଏହା ପରେ 'ଏଫ୍. ଆଇ. ଆର୍.') (ଇଏକ୍ସଟି 5) ମୃତକଙ୍କ ବିଧବା ପତ୍ନୀ ମାର୍ରାମ୍ କେରକେଟ୍ଟା (ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 1)ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 15.08.2003 ତାରିଖରେ ଅଇଁଠାପଲ୍ଲୀ ପୋଲିସ୍ ଥାନାର ଓ.ଆଇ.ସି.ଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ସଂକ୍ଷେପରେ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି ଯେ, ସେ ତାଙ୍କ ମୃତ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ସହ ହିରାକୁଦ ଧାନ କଳ କଲୋନିରେ ରହୁଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କର ଜୀବିକା ନିର୍ବାହ ପାଇଁ ବଳଦ ତତ୍ୱନେଉଥିଲେ । 14.08.2003 ରେ, ରାତି ପ୍ରାୟ 8ଟା ବେଳେ, ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 1 ତାଙ୍କ କଳର କାମରୁ ଫେରିଥିଲେ ଏବଂ ସେତେବେଳକୁ ମୃତକ ଖାଦ୍ୟ ରୋଷେଇ କରିସାରିଥିଲେ । ଉଭୟ ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 1 ଏବଂ ମୃତକ ରାତ୍ରିଭୋଜନ କରିଥିଲେ । ସେମାନେ ରାତ୍ରିଭୋଜନ କରୁଥିବା ବେଳେ, ଆବେଦନକାରୀ ଯିଏକି ତାଙ୍କ ପଡ଼ିଶାରେ ରାହୁଥିଲେ, ମୃତକଙ୍କ ଘର ସମ୍ମୁଖରେ ବାନ୍ତି କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ସେହି ସମୟରେ ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 1 ରାତ୍ରିଭୋଜନ ପରେ ନିଜର ବାସନ ସଫା କରୁଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଘର ସମ୍ମୁଖରେ କିଏ ବାନ୍ତି କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ମୃତକ ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 1ଙ୍କୁ

ପଚାରିଥିଲେ, ଯାହାର ଉତ୍ତର ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 1ଦେଇଥିଲେ ଯେ, ଏହା ଆବେଦନକାରୀ ସମ୍ପଦ ରଣା ଥିଲେ ଯିଏ ସେମାନଙ୍କ ଘର ସମ୍ମୁଖରେ ବାନ୍ତି କରିଥିଲେ । ସେହି ସମୟରେ ଆବେଦନକାରୀ ନିଜ ଘର ସମ୍ମୁଖରେ ବସିଥିଲେ । ସେ କାହିଁକି ବାନ୍ତି କଲେ ବୋଲି ମୃତକ ତାଙ୍କୁ ମୁହାଁମୁହିଁ ପଚାରିଥିଲେ, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନକାରୀ ଉତ୍ତରରେ ମୃତକଙ୍କୁ "ବୁଢା, ବୁଢା" ବୋଲି କହିଥିଲେ । ଯେତେବେଳେ ମୃତକ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଏପରି ନକହିବା ପାଇଁ ଚେତାବନୀ ଦେଇଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ଆବେଦନକାରୀ ମୃତକଙ୍କୁ ଲାଠି ଦ୍ୱାରା ଆକ୍ରମଣ କରିଥିଲେ । ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 1 ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଆକ୍ରମଣ କରାଯାଇଥିଲା । ସେହି ସମୟରେ ସହ ଅପରାଧୀ ନକୁଳ ରଣା ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଅଲଗା କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ ଏବଂ ତା 'ପରେ ସେ ମୃତକଙ୍କ ଉପରେ ଇଟା ଫିଙ୍ଗିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ମୃତକଙ୍କ ଗୋଡ଼ରେ ଆଘାତ ଲାଗିଥିଲା । ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 1 ଘଟଣା ସ୍ଥଳ ଛାଡ଼ି ଛକ ଆଡ଼କୁ ଅଗ୍ରସର ହୋଇଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଯେହେତୁ ପ୍ରବଳ ବର୍ଷା ହେଉଥିଲା, ସେ ଘରକୁ ଫେରିଆସିଥିଲେ ଏବଂ ସେହି ସମୟରେ, ମୃତକ ତାଙ୍କୁ କିଛି ପାଣି ଦେବାକୁ କହିଥିଲେ ଏବଂ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 1 ତାଙ୍କୁ ପାଣି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ କିଛି ପାଣି ପିଇବା ପରେ ରାତି ପ୍ରାୟ 10ଟା ବେଳେ ମୃତକଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 1 କାନ୍ଦିଥିଲେ, ସ୍ଥାନୀୟ ଅଞ୍ଚଳର ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଆସିଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନେ ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 1ଙ୍କୁ ପୋଲିସ୍ ଥାନାରେ ଏହି ମାମଲାର ବିବୃତି ଦେବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ, ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 1, 15.08.2003 ତାରିଖରେ ରାତି ପ୍ରାୟ 3ଟାରେ ଅଇଁଠାପଲ୍ଲି ପୋଲିସ୍ ଥାନାର ଓ.ଆଇ.ସି., ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 11, ସୁରେଶ କୁମାର ଦାସଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ମୌଖିକ ଭାବରେ କହିଥିଲେ, ଯାହା ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 11ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲେଖାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହାକୁ ପଢ଼ାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 1ଙ୍କୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେ ଏହାକୁ ସଠିକ ବୋଲି ସ୍ୱୀକାର କରିବା ପରେ, ଏହି ବିବୃତିରେ ତାଙ୍କ ଅଙ୍ଗୁଳି ଛାପ ନିଆଯାଇଥିଲା, ଯାହାକୁ ଏଫ୍.ଆଇ.ଆର୍. ଭାବରେ ବିବେଚନା

କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଆଇ.ପି.ସି.ର ଧାରା 302 ଅଧୀନରେ 15.08.2003 ତାରିଖର ଅଇଁଠାପଲ୍ଲୀ ପିଏସ୍ ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 168 ପଞ୍ଜୀକୃତ ହୋଇଥିଲା ।

ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 11 ନିଜେ ଏହି ମାମଲାର ତଦନ୍ତ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ତଦନ୍ତ ସମୟରେ, ସେ ସୂଚନାଦାତା (ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 1) ଏବଂ ଅନ୍ୟ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ଯାଞ୍ଚ କରିଥିଲେ, ଘଟଣାସ୍ଥଳ ପରିଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ, ଜବତ ତାଲିକା ଇଏକ୍ସଟି 6 ଅଧୀନରେ ବାଉଁଶ ଲାଠି ଏବଂ କିଛି ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଥିବା ଇଟା ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସାର୍ଟ ଜବତ କରିଥିଲେ । ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ମୃତଦେହ ଉପରେ ଅପମୃତ୍ୟୁ ତଦନ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଅପମୃତ୍ୟୁ ତଦନ୍ତ ବିବୃତି (ଇଏକ୍ସଟି 7) ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା ପରେ ମୃତ ଦେହକୁ ଶବ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ ପାଇଁ ବୁର୍ଲା ସ୍ଥିତ ଭି.ଏସ୍.ଏସ୍. ଡାକ୍ତରୀ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଡାକ୍ତରଖାନାକୁ କନେଷ୍ଟବଲଙ୍କ ଅନୁରକ୍ଷଣରେ ପଠାଯାଇଥିଲା । ଶବ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ ପରୀକ୍ଷା ପରେ, ମୃତକ ପିନ୍ଧିଥିବା ପୋଷାକ ଆଇଓଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଜବତ ତାଲିକା ଇଏକ୍ସଟି 1 ଅନୁଯାୟୀ ଜବତ କରାଯାଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ 16.08.2003 ତାରିଖରେ ଗିରଫ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କୁ 17.08.2003 ତାରିଖରେ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପଠାଯାଇଥିଲା । ତା01.09.2003 ରିଖରେ, ଆଇ.ଓ. (ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 11) ଶବ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ ପରୀକ୍ଷା କରିଥିବା ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ଏକ ପ୍ରଶ୍ନ କରିଥିଲେ ଯେ, ମୃତକଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ବାଉଁଶ ଲାଠି (ଏମ.ଓ. I) ଏବଂ ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଥିବା ଇଟା ଖଣ୍ଡ (ଏମ. ଓ. III) ଦ୍ୱାରା ହୋଇପାରେ କି ଏବଂ 16.10.2003 ତାରିଖରେ ସେ ଶବ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ ପରୀକ୍ଷା ବିବୃତି ପାଇଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ମଧ୍ୟ ପାଇଥିଲେ । ତା16.10.2003 ରିଖରେ, ନିଜେ ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 11 ଅନୁସନ୍ଧାନର ଦାୟିତ୍ୱ ସମ୍ବଲପୁର ସଦରର ଆରକ୍ଷୀ ମଣ୍ଡଳ ନିରୀକ୍ଷକ (ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 9)ଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିଥିଲେ, ଯିଏ ମାପ ପରେ ସ୍ଥାନଟିର ସୀମା ଚିହ୍ନଟ କରିବା ପାଇଁ ଏବଂ ଆର.ଆଇ.ଙ୍କ ଠାରୁ ବିବୃତି ପାଇବାକୁ ସମ୍ବଲପୁରର ଆର.ଆଇ.ଙ୍କୁ ଏକ ଚିଠି

ଲେଖିଥିଲେ । ଅନୁସନ୍ଧାନ ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ, ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 9 କେବଳ ଆବେଦନକାରୀ ସମ୍ପଦ ପାତ୍ରଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଆଇ.ପି.ସି.ର ଧାରା 302 ଅନୁଯାୟୀ 15.11.2003 ତାରିଖରେ ଅଭିଯୋଗ ଫର୍ଦ୍ଦ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ।

ଦୋଷ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ:

3. ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମାମଲା ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ନ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତା31.08.2004 ରିଖରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଆଇ.ପି.ସି.ର ଧାରା 302 ଅନୁଯାୟୀ ଦୋଷ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଥିଲା, ଯିଏ ସେ ଦୋଷୀ ନୁହନ୍ତି ବୋଲି କହିଥିଲେ ଏବଂ ବିଚାର କରାଯିବାକୁ ଦାବି କରିଥିଲେ । ସୂଚନାଦାତାଙ୍କୁ ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 1 ଭାବରେ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କ ପୁଅଙ୍କୁ ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 2 ଭାବରେ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଉଭୟ ସାକ୍ଷୀଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଜେରା କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ 10 ନଭେମ୍ବର 2004ରେ ସେମାନଙ୍କୁ ବିମୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଦୁଇ ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ଯାଞ୍ଚ ପରେ, ସେହି ଦିନ ବିଜ୍ଞ ସରକାରୀ ଅଧିବକ୍ତା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସହିତ ବିଚାରର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବା ପାଇଁ ସହ ଅପରାଧୀ ନକୁଳ ରଣାଙ୍କୁ ଯୋଡିବା ପାଇଁ ସିଆର୍.ପି.ସି.ର ଧାରା 319 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଏବଂ ତା03.12.2004ରିଖରେ ବିଜ୍ଞ ସରକାରୀ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସହ ଅପରାଧୀ ନକୁଳ ରଣାଙ୍କୁ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ସଂଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସହିତ ବିଚାରର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଉଭୟ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ 02.12.2005 ତାରିଖରେ ଆଇ.ପି.ସି.ର ଧାରା 34 ସହିତ ପଢାଯାଉଥିବା ଧାରା 302 ଅଧୀନରେ ଦୋଷ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ଉଭୟ ଦୋଷ ଅସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ ଏବଂ ବିଚାର କରାଯିବା ପାଇଁ ଦାବି କରିଥିଲେ ।

ଅଭିଯୋଜନର ସାକ୍ଷୀ, ପ୍ରଦର୍ଶିତ ବସ୍ତୁ ଏବଂ ଭୌତିକ ବସ୍ତୁ:

4. ବିଚାର ସମୟରେ, ନିଜ ମାମଲାକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ, ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷ ଏଗାର ଜଣ ସାକ୍ଷୀଙ୍କୁ ଯାଞ୍ଚ କରିଥିଲେ ।

ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 1 ମାର୍ଗାମ କେରକେଟ୍ଟା ହେଉଛନ୍ତି ମୃତକଙ୍କ ବିଧବା ପତ୍ନୀ ଏବଂ ଏହି ମାମଲାର ସୂଚନାଦାତା ମଧ୍ୟ । ସେ ଏହି ଘଟଣାର ଜଣେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀ । ସେ ଅପମୃତ୍ୟୁ ତଦନ୍ତ ବିବୃତି ପ୍ରସ୍ତୁତିର ମଧ୍ୟ ଜଣେ ସାକ୍ଷୀ ଅଟନ୍ତି ।

ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 2 ମାଧବ କେରକେଟ୍ଟା ହେଉଛନ୍ତି ମୃତକଙ୍କ ପୁଅ, ଯିଏ କହିଥିଲେ ଯେ, ସମ୍ପୃକ୍ତ ଦିନ ଆବେଦନକାରୀ ସେମାନଙ୍କ ଘର ସମ୍ମୁଖରେ ବାନ୍ତି କରିଥିଲେ, ଯାହାକୁ ମୃତକ ପ୍ରତିବାଦ କରିଥିଲେ । ଏଭଳି ପ୍ରତିବାଦ କାରଣରୁ, ଆବେଦନକାରୀ ମୃତକଙ୍କୁ ଦୁର୍ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ । ସେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ, ଉଭୟ ଆବେଦନକାରୀ ତଥା ସହ ଅପରାଧୀ ନକୁଳ ରଣା ମୃତକଙ୍କୁ ଟାଣି ଆଣିଥିଲେ ଏବଂ ଏକ ଲାଠିରେ ତାଙ୍କୁ ଆକ୍ରମଣ କରିଥିଲେ । ସେ ଏହା ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ, ଯେତେବେଳେ ସୂଚନାଦାତା, ତାଙ୍କ ସାନ ଭାଇ ଏବଂ ସେ ନିଜେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ, ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ସହ ଅପରାଧୀ ସେମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଆକ୍ରମଣ କରିଥିଲେ ।

ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 3 ଗଣେଶ ବଞ୍ଜୋର୍ ଘଟଣା ଘଟିଥିବା କଲ ପରିସରର ବାସିନ୍ଦା ଅଟନ୍ତି । ଇଏକ୍ସଟି 7 ମାଧ୍ୟମରେ ଅପମୃତ୍ୟୁ ତଦନ୍ତ ବିବୃତି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାରେ ସେ ଜଣେ ସାକ୍ଷୀ ଅଟନ୍ତି ।

ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 4 ଶାନ୍ତନୁ କୁମାର ବେହେରା, ଅଇଁଠାପଲ୍ଲୀ ପୋଲିସ୍ ଥାନାରେ କନଷ୍ଟେବଲ୍ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ଜବତ ତାଲିକା ଇଏକ୍ସଟି 1 ଅନୁଯାୟୀ ଆଦେଶ ପ୍ରମାଣପତ୍ର, ଏକ ଗୋଲାପୀ ରଙ୍ଗର ଚେକ୍ ଗାମୁଛା ଏବଂ ଏକ ପିତ୍ତଳ ମୁଦି ଜବତ ହେବାର ସେ ସାକ୍ଷୀ ଥିଲେ ।

HIGH COURT सत्यमेव जयते ORISSA

ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 5 ରମଣ ରଞ୍ଜନ୍ ମିଶ୍ର ଅଇଁଠାପଲ୍ଲୀ ପୋଲିସ୍ ଥାନାରେ କନେଷ୍ଟବଳ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ଜବତ ତାଲିକା ଇଏକ୍ସଟି 1 ଅନୁଯାୟୀ ମୃତକ ପିନ୍ଧିଥିବା ପୋଷାକ, ଆଦେଶ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର ଏବଂ ଏକ ପିତ୍ତଳ ମୁଦି ଜବତ ହେବାର ସେ ଜଣେ ସାକ୍ଷୀ ଥିଲେ ।

ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 6 ଧନଞ୍ଜୟ ଦୋରା ସମ୍ବଲପୁର ସଦର ତହସିଲରେ ଜଣେ ରାଜସ୍ୱ ନିରୀକ୍ଷକ ଭାବେ ନିଯୁକ୍ତ ଥିଲେ । ପୋଲିସର ଅନୁରୋଧ କ୍ରମେ ସେ ଘଟଣାସ୍ଥଳ ପରିଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଘଟଣା ସ୍ଥାନର ମାପ ନେଇଥିଲେ । ସେ ସେହି ସ୍ଥାନର ରେଖାଚିତ୍ର ନକ୍ସା ମଧ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ । ସେ ତାଙ୍କ ବିବୃତିକୁ ଇଏକ୍ସଟି 2 ଏବଂ ରେଖାଚିତ୍ର ନକ୍ସାକୁ ଇଏକ୍ସଟି 2/2 ମାଧ୍ୟମରେ ନିଶ୍ଚିତ କରିଥିଲେ ।

ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 7 ଡାକ୍ତର ଅଭିରାମ ବେହେରାଙ୍କୁ ବୁର୍ଲା ସ୍ଥିତ ଭି.ଏସ୍.ଏସ୍. ଡାକ୍ତରୀ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଡାକ୍ତରଖାନା ଏଫ୍.ଏମ୍.ଆଣ୍ଡ.ଟି.ର ସହକାରୀ ଅଧ୍ୟାପକ ଭାବେ ନିଯୁକ୍ତି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ସେ ପୋଲିସର ଅନୁରୋଧ କ୍ରମେ, ମୃତକଙ୍କ ଶବ ଉପରେ ଶବ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଇଏକ୍ସଟି 3 ମାଧ୍ୟମରେ ତାଙ୍କ ବିବୃତିକୁ ପ୍ରମାଣିତ କରିଥିଲେ । ଆଇ.ଓ.ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ମଧ୍ୟ, ଇଏକ୍ସଟି 4 ମାଧ୍ୟମରେ ସେ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ।

ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 8 ଉଚ୍ଛବ ବେହେରା ଘଟଣା ଘଟିଥିବା କଲୋନିର ବାସିନ୍ଦା ଥିଲେ ଏବଂ ସେ ହୀରାକୁଦ ଧାନ କଳରେ ଶ୍ରମିକ ଭାବେ କାମ କରୁଥିଲେ । ତେବେ ବି, ସେ ମୃତକଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁର କାରଣ ବିଷୟରେ କୌଣସି ଜ୍ଞାନ ଥିବାର ଅସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏହା ମଧ୍ୟ କହିଥିଲେ ଯେ, ସେ ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ସହ ଅପରାଧୀ ମୃତକଙ୍କୁ ଆକ୍ରମଣ କରୁଥିବାର ଦେଖିନାହାନ୍ତି । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ତାଙ୍କୁ ଅଭିଯୋଜନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଶତ୍ରୁଭାବାପନ୍ନ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଥିଲା ।

ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 9 ସୁବାଷ ଚନ୍ଦ୍ର ସାହୁ ସମ୍ବଲପୁର ସଦରରେ ଆରକ୍ଷୀ ମଣ୍ଡଳ ନିରୀକ୍ଷକ ଭାବେ ନିଯୁକ୍ତ ଥିଲେ । ସେ 16.10.2003 ତାରିଖରେ ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 11ଙ୍କ ଠାରୁ ମାମଲାର ତଦନ୍ତ ଦାୟିତ୍ୱ

HIGH COURT ORISSA सत्यमेव जयते

ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ତଦନ୍ତ ଶେଷ ହେବା ପରେ ସେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଅଭିଯୋଗ ଫର୍ଦ୍ଦ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ।

ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 10 ତନୁ ଦଳେଇ ହୀରାକୁଦ ଧାନ କଳରେ ଜଣେ ଶ୍ରମିକ ଭାବେ କାମ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ଘଟଣା ଘଟିଥିବା କଲୋନିରେ ରହୁଥିଲେ । ଅପମୃତ୍ୟୁ ତଦନ୍ତ ବିବୃତି ଇଏକ୍ସଟି 7 ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାରେ ସେ ଜଣେ ସାକ୍ଷୀ ଅଟନ୍ତି । ତେବେ ବି ସେ କହିଥିଲେ ଯେ, ସେ ଆବେଦନକାରୀ କିମ୍ବା ମୃତକଙ୍କୁ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ । ତାଙ୍କୁ ଅଭିଯୋଜନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଶତ୍ରୁଭାବାପନ୍ନ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଥିଲା ।

ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 11 ସୁରେଶ କୁମାର ଦାସ ଅଇଁଠାପଲ୍ଲୀ ପୋଲିସ୍ ଥାନାର ଭାରପ୍ରାପ୍ତ ଅଧିକାରୀ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ସୂଚନାଦାତା (ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 1)ଙ୍କ ଠାରୁ ମୌଖିକ ବିବୃତି ପାଇବା ପରେ ସେ ଏଫ୍.ଆଇ.ଆର୍. ପଞ୍ଜୀକୃତ କରିଥିଲେ । ସେ ହେଉଛନ୍ତି ଏହି ମାମଲାର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ଅଧିକାରୀ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, 16.10.2003 ତାରିଖରେ, ସେ ତଦନ୍ତ ଦାୟିତ୍ୱ ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 9ଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିଥିଲେ ।

ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷ ଆଠଟି ଦସ୍ତାବିଜ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଦର୍ଶିତ କରିଥିଲେ । 'ଇଏକ୍ସଟି 1' ହେଉଛି ଜବତ ତାଲିକା, 'ଇଏକ୍ସଟି 2' ହେଉଛି ଆର୍.ଆଇ.ଙ୍କ ବିବୃତି, 'ଇଏକ୍ସଟି 2/2' ହେଉଛି ରେଖାଚିତ୍ର ନକ୍ସା, 'ଇଏକ୍ସଟି 3' ହେଉଛି ଶବ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ ବିବୃତି, 'ଇଏକ୍ସଟି 4' ହେଉଛି ଅସ୍ତ୍ର ଯାଞ୍ଚ ବିବୃତି, 'ଇଏକ୍ସଟି 5' ହେଉଛି ଏଫ୍.ଆଇ.ଆର୍, 'ଇଏକ୍ସଟି 6' ହେଉଛି ଜବତ ତାଲିକା, 'ଇଏକ୍ସଟି 7' ହେଉଛି ଅପମୃତ୍ୟୁ ତଦନ୍ତ ବିବୃତି ଏବଂ 'ଇଏକ୍ସଟି 8' ହେଉଛି ମୃତଦେହ ଚାଲାଣ ।

ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷ ମଧ୍ୟ ଚାରୋଟି ଭୌତିକ ବସ୍ତୁ ପ୍ରମାଣିତ କରିଥିଲେ । ଏମ୍.ଓ. I ହେଉଛି ବାଉଁଶ ଲାଠି, ଏମ୍.ଓ. II ହେଉଛି ଗାମୁଛା, ଏମ୍.ଓ. III ହେଉଛି ଇଟା ଏବଂ ଏମ୍.ଓ. IV ହେଉଛି ଧଳା ଛକିକଟା ଜାମା ।

HIGH COURT ORISSA सत्यमेव जयते

ପ୍ରତିପକ୍ଷଙ୍କ ଆଳ:

5. ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପ୍ରତିରକ୍ଷା ଆଳ ଏକ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ଥିଲା ଏବଂ ଏହା ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଓକିଲାତି କରାଗଲା ଯେ, ମୃତକ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଶାରୀରିକ ଝଗଡ଼ା ସହିତ ହାତାହାତି ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଏହିପରି ଝଗଡ଼ା ସମୟରେ, ମୃତକ ପଥର ଗଦା ଉପରେ ପଡ଼ିଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ଆହତ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ମିଥ୍ୟା ମାମଲା ରୁଜୁ କରାଯାଇଛି ।

ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିଷ୍କର୍ଷ:

6. ନଥିରେ ଥିବା ମୌଖିକ ତଥା ଲିଖିତ ସାକ୍ଷ୍ୟର ଆକଳନ କରିବା ପରେ ବିଜ୍ଞ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ, ଯେହେତୁ ଦୁଇ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀ, ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 1 ଏବଂ ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 2 ଆଇ.ଓ. (ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ11)ଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ବିବୃତିରେ ସହ ଅପରାଧୀ ନକୁଳ ରଣାଙ୍କୁ ସମ୍ପୃକ୍ତ କରିନାହାନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କର ସାକ୍ଷ୍ୟ ଯେ, ଉକ୍ତ ସହ ଅପରାଧୀ ମୃତକଙ୍କୁ ଟାଣି ଆଣିଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ଲାଠିରେ ଆକ୍ରମଣ କରିଥିଲେ ତାହା ବିଶ୍ୱାସ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ଯେହେତୁ ସହ ଅପରାଧୀ ନକୁଳ ରଣାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ବିଜ୍ଞ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସାକ୍ଷ୍ୟ ମିଳିନଥିଲା, ତାଙ୍କୁ ଅଭିଯୋଗରୁ ମୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ବିଜ୍ଞ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ତେବେ ବି, ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀ ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 1 ଏବଂ 2ଙ୍କ ବିବରଣୀ ଆଧାରରେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆକ୍ରମଣ ବିଷୟରେ ସେମାନଙ୍କର ସାକ୍ଷ୍ୟ ସୁସଂଗତ ଏବଂ ପ୍ରତିପକ୍ଷଙ୍କ ଆଳ ଯେ, ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ମୃତକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଝଗଡ଼ା ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ମୃତକ ପଥର ଗଦା ଉପରେ ପଡ଼ିଗଲେ ଏବଂ ଆହତ ହୋଇଥିଲେ ଏହାକୁ ଆଦୌ ବିଶ୍ୱାସ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ବିଜ୍ଞ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହା ମଧ୍ୟ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିଥିଲେ ଯେ, ମୃତକଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲାଠି

ଦ୍ୱାରା ଆକ୍ରମଣ କାରଣରୁ ହୋଇଥିଲା, ଯାହା ଯକୃତ ଏବଂ ପ୍ଲୀହା ଫାଟିବା ଭଳି ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଆଘାତ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା ଏବଂ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କୁ ଆଇପିସିର ଧାରା 302 ଅଧୀନରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଥିଲେ ।

<u>ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଯୁକ୍ତି:</u>

7. ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ସୁଶ୍ରୀ ଦୀପାଳି ମହାପାତ୍ର ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଥିଲେ ଯେ, ଯେହେତୁ ଦୁଇ ଜଣ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀ, ଅର୍ଥାତ୍, ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 1 ଏବଂ 2 ପୋଲିସ୍ ଦ୍ୱାରା ଲିପିବଦ୍ଧ ହୋଇଥିବା ପୂର୍ବ ବିବୃତିରେ ସହ ଅପରାଧୀ ନକୁଳ ରଣାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ କିଛି କହି ନାହାନ୍ତି ଏବଂ ବିଚାର ସମୟରେ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ମାମଲାରେ ଜଡ଼ିତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ବିଜ୍ଞ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ସେମାନଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟକୁ ଅବିଶ୍ୱାସ କରିଛନ୍ତି, ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସହ ଅପରାଧୀ ନକୁଳ ରଣାଙ୍କ ନିହିତାର୍ଥ ସମ୍ପୃକ୍ତ ରହିଛି, ସେହି ଦୁଇ ସାକ୍ଷୀଙ୍କୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ସାକ୍ଷୀ କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଅଧିକନ୍ତୁ, ସେହି ସାକ୍ଷୀମାନେ ମୃତକଙ୍କ ସହ ଘନିଷ୍ଠ ଭାବରେ ଜଡ଼ିତ ଏବଂ ତେଣୁ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ମିଥ୍ୟା ଜଡ଼ିତକରଣକୁ ଏଡ଼ାଇ ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ଏହା ଲିପିବଦ୍ଧ ଅଛି ଯେ, ମୃତକଙ୍କ ଘର ସମ୍ମୁଖରେ ବଡ ପଥର ଗଦା ଥିଲା ଏବଂ ଏହା ମଧ୍ୟ ଲିପିବଦ୍ଧ ଅଛି ଯେ, ମୃତକ ତଳେ ପଡ଼ିଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ଡାକ୍ତର ଏହା ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ, ଗୋଟିଏ ଆଘାତ ବ୍ୟତୀତ, ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ଆଘାତ ମୃତକ ପଡ଼ିଯାଇଥିବା କାରଣରୁ ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରେ ଏବଂ ତେଣୁ, ଏହି ଦୁଇ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଆଇପିସିର ଧାରା 302 ଅନୁଯାୟୀ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହେଁ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି କରାଗଲା ଯେ, ଶବ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ ବିବୃତିରୁ ଏହା ଜଣାପଡ଼େ ଯେ, ପିଠିର ବାମ ଭାଗରେ 11ତମ ଏବଂ 12ତମ ପଞ୍ଜରା ଉପରେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ଆଘାତ ଦିଆଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ଯକୃତ ଏବଂ ପ୍ଲୀହା ଫାଟିଯାଇଥିଲା । ଏହା ଉପସ୍ଥାପିତ

ହୋଇଥିଲା ଯେ, ଯେହେତୁ ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ମୃତକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ପୂର୍ବ ଶତ୍ରୁତା ନଥିଲା ଏବଂ ହଠାତ୍, ଘଟଣାଟି ଘଟିଥିଲା, କାରଣ ମୃତକ ଖାଦ୍ୟ ଖାଉଥିବା ସମୟରେ ଆବେଦନକାରୀ ତାଙ୍କ ଘର ସମ୍ମୁଖରେ ବାନ୍ତି କରିଥିଲେ, ଯାହାକୁ ମୃତକ ଆପତ୍ତି କରିଥିଲେ, ଏପରି ପରିସ୍ଥିତିରେ ମାମଲା ଆଇପିସିର ଧାରା 300ର ବ୍ୟତିକ୍ରମ 4 ଅଧୀନରେ ଆସିବ ଏବଂ ଏହା ଆଇପିସିର ଧାରା 304 ଭାଗ-II ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ମାମଲା ହୋଇପାରେ । ସେ ଆହୁରି ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ 17.08.2003 ତାରିଖରେ ବିଚାର ବିଭାଗୀୟ ହେପାଜତକୁ ନିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ବିଚାର ସମୟରେ ତାଙ୍କୁ କେବେ ଜାମିନ ମୁକ୍ତ କରାଯାଇନଥିଲା ଏବଂ ଉକ୍ତ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବା ପରେ, ତାଙ୍କୁ 15.07.2011 ତାରିଖର ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ଜାମିନ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହିପରି, ସେ ସାତ ବର୍ଷ ଏଗାର ମାସ ପାଇଁ ହେପାଜତରେ ରହିଛନ୍ତି ଏବଂ ଯେହେତୁ 2003 ମସିହାରେ ଏହି ଘଟଣା ଘଟିଥିଲା ଏବଂ କୋଡ଼ିଏ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ବିତିଗଲାଣି ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀ ବାର ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ଧରି ସ୍ୱାଧୀନତା ଉପଭୋଗ କରୁଛନ୍ତି, ଯଦିଓ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଆଇପିସିର ଧାରା 304 ଭାଗ-II ଅନୁଯାୟୀ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବେ, ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ପୂର୍ବରୁ ବିତାଇଥିବା ଅବଧିକୁ ହ୍ରାସ କରାଯାଉ ।

ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ, ରାଜ୍ୟର ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସ୍ଥାୟୀ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ପ୍ରିୟବ୍ରତ ତ୍ରିପାଠୀ ଏହି ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟକୁ ସମର୍ଥନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ, ବିଜ୍ଞ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଭୁସି ଠାରୁ ଶସ୍ୟକୁ ଅଲଗା କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଯେହେତୁ ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 1 ଏବଂ ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 2ଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟ ସମୟରେ ସହ ଅପରାଧୀ ନକୁଳ ରଣାଙ୍କୁ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ଜଡ଼ିତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ପୋଲିସ୍ ସମ୍ମୁଖରେ ନକୁଳ ରଣାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏହି ଦୁଇ ସାକ୍ଷୀଙ୍କର ପୂର୍ବରୁ କୌଣସି ବିବୃତି ନଥିଲା, ବିଜ୍ଞ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉକ୍ତ ସହ ଅପରାଧୀ ନକୁଳ ରଣାଙ୍କୁ ଯଥାର୍ଥରେ ଦୋଷମୁକ୍ତ କରିଛନ୍ତି । ତେବେ ବି, ଏହି ଦୁଇ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟ ସୁସଙ୍ଗତ ରହିଛି ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ନିହିତାର୍ଥ ସମ୍ପୃକ୍ତ ରହିଛି ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଆକ୍ରମଣକୁ ଡାକ୍ତରୀ ସାକ୍ଷ୍ୟରୁ ସମର୍ଥନ ମିଳୁଛି, ଯାହା ଡାକ୍ତର (ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 7)ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯିଏ କହିଛନ୍ତି ଯେ, ପିଠିର ବାମ ପାର୍ଶ୍ୱରେ 11ତମ ଏବଂ 12ତମ ପଞ୍ଜରା ଉପରେ ଏକ ସମାନ୍ତରାଳ କ୍ଷତ ଥିଲା ଏବଂ ଯକୃତ ଏବଂ ପ୍ଲୀହା ଫାଟିଯିବା କାରଣରୁ ଆଘାତ ଏବଂ ରକ୍ତସ୍ରାବ ହେତୁ ମୃତ୍ୟୁ ଘଟିଥିଲା ଏବଂ ଆଘାତ ପ୍ରକୃତିର ସାଧାରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ମୃତ୍ୟୁ ଘଟାଇବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ଥିଲା । ବିଜ୍ଞ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ତଥ୍ୟକୁ ମଧ୍ୟ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିଛନ୍ତି ଯେ, ଡାକ୍ତର ଘଟଣାସ୍ଥଳରୁ ଜବତ ହୋଇଥିବା ଲାଠି (ଏମ.ଓ. I)କୁ ଯାଞ୍ଚ କରିଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ମତ ଦେଇଥିଲେ ଯେ, ମୃତକଙ୍କ ଉପରେ ଆଘାତ ଏପରି ଲାଠି ଦ୍ୱାରା ସମ୍ଭବ ଥିଲା ଏବଂ ଯେପରିଭାବେ ଆକ୍ରମଣ କରାଯାଇଥିଲା, ଶରୀରର ଯେଉଁ ଅଂଶରେ ଆକ୍ରମଣ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ମୃତକଙ୍କ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣର ପ୍ରଭାବ, ଏହା ମାମଲାକୁ ଆଇ.ପି.ସି.ର ଧାରା 302ର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ଆଣିଥାଏ ଏବଂ ତେଣୁ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଯିବା ଉଚିତ ।

<u>ମୃତକ ଜଣକ ଏକ ନରହତ୍ୟା ଜନିତ ମୃତ୍ୟୁର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଥିଲେ କି?:</u>

8. ସମ୍ପୃକ୍ତ ପକ୍ଷଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ଯୁକ୍ତିକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି, ଆସନ୍ତୁ ପ୍ରଥମେ ନଥିରେ ଥିବା ସାକ୍ଷ୍ୟକୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବା, ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷ କେତେ ଦୂର ପ୍ରତିପାଦନ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ମୃତକ ଏକ ନରହତ୍ୟା ଜନିତ ମୃତ୍ୟୁର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଥିଲେ । ଅପମୃତ୍ୟୁ ତଦନ୍ତ ବିବୃତି (ଇଏକ୍ସଟି 7) ବ୍ୟତୀତ, ଏହା ପ୍ରତିତ ହୁଏ ଯେ, ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 7, ଯିଏକି ବୁର୍ଲା ସ୍ଥିତ ଭି.ଏସ୍.ଏସ୍. ଡାକ୍ତରୀ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଡାକ୍ତରଖାନାରେ ଏଫ୍.ଏମ୍. ଆଣ୍ଡ. ଟି.ର ସହକାରୀ ଅଧ୍ୟାପକ, ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟରତ ଥିଲେ, 15.08.2003 ତାରିଖରେ ଶବ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ ପରୀକ୍ଷା କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ବାହ୍ୟ ଆଘାତଗୁଡ଼ିକ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିଲେ:

i) ପିଠିର ବାମ ପାର୍ଶ୍ୱରେ 11ତମ ଏବଂ 12ତମ ପଞ୍ଜରା ଉପରେ 10 ସେ.ମି. ଲମ୍ବ ବିଶିଷ୍ଟ ସମାନ୍ତର କ୍ଷତ;

ii) ଉଦରର ଉପରଭାଗରେ 5 ସେ.ମି. × 7 ସେ.ମି. ଆକାରର କ୍ଷତ;

iii) ଡାହାଣ ଗୋଡ଼ର ଆଙ୍ଗୁଠିରେ 1 ସେ.ମି. × 1 ସେ.ମି. × 1/2 ସେ.ମି. ଆକାରର ବିଦାରିତ କ୍ଷତ;

iv) ତୃତୀୟ ଆଙ୍ଗୁଠିରେ (ବାମ) ଥିବା 1/2 ସେ.ମି. × 1/2 ସେ.ମି. × 1/4 ସେ.ମି. ଆକାରର ବିଦାରିତ କ୍ଷତ ।

ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 7 ଏହା ମଧ୍ୟ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ ଯେ, ସମସ୍ତ ଆଘାତ ପ୍ରାକ-ଶବ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ ପ୍ରକୃତିର ଥିଲା ଏବଂ ଲାଠି ପରି ଏକ କଠିନ ଏବଂ ଧାର ନଥିବା ବସ୍ତୁ ଦ୍ୱାରା ହୋଇପାରେ । ଯକୃତ ଓ ପ୍ଲୀହା ଆକସ୍ମିକ ଆଘାତ କାରଣରୁ ଫାଟିଯିବା ଏବଂ ରକ୍ତସ୍ରାବ ମୃତ୍ୟୁର କାରଣ ଥିଲା । ଏହା ମଧ୍ୟ ମତ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯେ, ମୃତକଙ୍କ ଶରୀରରେ ମିଳିଥିବା ଆଘାତ ପ୍ରକୃତିର ସାଧାରଣ କ୍ରମରେ ମୃତ୍ୟୁ ଘଟାଇବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ମୃତକଙ୍କ ନରହତ୍ୟା ଜନିତ ମୃତ୍ୟୁକୁ ମଧ୍ୟ ଆପତ୍ତି କରିନାହାନ୍ତି । ତେଣୁ, ନଥିରେ ଉପଲବ୍ଧ ସାମଗ୍ରୀକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ବିଶେଷ କରି, ଅପମୃତ୍ୟୁ ତଦନ୍ତ ବିବୃତି (ଇଏକ୍ସଟି 7), ଶବ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ ବିବୃତି (ଇଏକ୍ସଟି 3) ଏବଂ ଡାକ୍ତର (ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 7)ଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ, ବିଜ୍ଞ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ସଠିକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିଛନ୍ତି ଯେ, ମୃତକ ଏକ ନରହତ୍ୟା ଜନିତ ମୃତ୍ୟୁର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଥିଲେ ।

ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀ ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 1 ଏବଂ 2ଙ୍କ ବିବରଣୀ ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ କି ଏବଂ ଏହା ଆଧାରରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ କି? :

HIGH COURT ORISSA सत्यमेव जयते

9. ଏହି ଘଟଣାର ଦୁଇ ଜଣ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 1 ହେଉଛନ୍ତି ମୃତକଙ୍କ ବିଧବା ପତ୍ନୀ ଏବଂ ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 2 ହେଉଛନ୍ତି ମୃତକଙ୍କ ପୁଅ । ଯଦିଓ ସେମାନେ ମୃତକଙ୍କ ସହ ଘନିଷ୍ଠ ଭାବରେ ଜଡ଼ିତ ଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଘନିଷ୍ଠ ସମ୍ପର୍କ ଏହି ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟକୁ ପରିତ୍ୟାଗ କରିବାର ଏକ ଆଧାର ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେଣୁ ସମ୍ପର୍କୀୟ ସାକ୍ଷୀମାନେ ଆବଶ୍ୟକ ଭାବେ ଆଗ୍ରହୀ ସାକ୍ଷୀ ନୁହଁନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନେ ପ୍ରକୃତ ଅପରାଧୀଙ୍କୁ ଛାଡ଼ିବାର ଏବଂ ଜଣେ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ମିଥ୍ୟା ଭାବରେ ଜଡ଼ିତ କରିବାର ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ । **(2017) 11 ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମାମଲା 129ରେ ବିବୃତ, ଭିଜେନ୍ଦ୍ର ସିଂହ-ବନାମ-ୟୁ.ପି. ରାଜ୍ୟ ମାମଲାରେ** ମାନ୍ୟବର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା 'ଆଗ୍ରହୀ ସାକ୍ଷୀ' ଏବଂ 'ସମ୍ବନ୍ଧିତ ସାକ୍ଷୀ' ପଦଗୁଡିକ ମଧ୍ୟରେ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି:

> "31....ଏହା ଟିପ୍ପଣୀ ଦେବା ଯୋଗ୍ୟ ଯେ, ଜଣେ ସାକ୍ଷୀ ଯିଏ ସମ୍ପର୍କୀୟ ଏବଂ ଜଣେ ଆଗ୍ରହୀ ସାକ୍ଷୀ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଅଛି । ଜଣେ ସମ୍ପର୍କୀୟ ହେଉଛନ୍ତି ଏକ ସ୍ୱାଭାବିକ ସାକ୍ଷୀ । **କାର୍ତ୍ତିକ ମଲ୍ହାର ବନାମ ବିହାର ରାଜ୍ୟ: (1996): SCC 614** ମାମଲାରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମତ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ, ଜଣେ ଘନିଷ୍ଠ ସମ୍ପର୍କୀୟ ଯିଏ ଜଣେ ସ୍ୱାଭାବିକ ସାକ୍ଷୀ, ତାଙ୍କୁ ଜଣେ ଆଗ୍ରହୀ ସାକ୍ଷୀ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, "ଆଗ୍ରହୀ" ପଦଟି ସ୍ୱୀକାର କରେ ଯେ, ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ଶତ୍ରୁଭାବ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟକୌଣସି କାରଣ ପାଇଁ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରକାରରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବାରେ ସାକ୍ଷୀଙ୍କର କିଛି ଲାଭ ରହିବା ନିଶ୍ଚିତ ଅଟେ ।"
>
> **[ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି]**

ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ, ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 1 ଏବଂ ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 2 ଯଥାକ୍ରମେ ମୃତକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପତ୍ନୀ ଏବଂ ପୁଅ ହୋଇଥିବାରୁ ସେମାନେ 'ସମ୍ପର୍କୀୟ ସାକ୍ଷୀ' ଅଟନ୍ତି । ତଥାପି, ସେହି କାରଣରୁ

ସେମାନଙ୍କୁ 'ଆଗ୍ରହୀ ସାକ୍ଷୀ' ଭାବେ ଆପେଆପେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ନଥିରେ କୌଣସି ସାକ୍ଷ୍ୟ ନାହିଁ ଯେ, ଉକ୍ତ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କର ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସହିତ କୌଣସି ଶତ୍ରୁତା ଥିଲା ଯେଉଁଥିପାଇଁ ସେମାନେ ତାଙ୍କୁ ଯେକୌଣସି ମୂଲ୍ୟରେ ଅପରାଧରେ ଜଡ଼ିତ କରିବାକୁ ସ୍ଥିର କରିଥିଲେ । ତେଣୁ, ଏପରି କୌଣସି ସାକ୍ଷ୍ୟର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ଆମେ ନିଶ୍ଚିତ ହେଲୁ ଯେ, ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 1 ଏବଂ 2ଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟକୁ ପରିତ୍ୟାଗ କରାଯିବା ଉଚିତ କାରଣ ସେମାନେ କେବଳ ମୃତକଙ୍କ ଘନିଷ୍ଠ ସମ୍ପର୍କୀୟ ଥିଲେ ।

ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 1 ଏବଂ ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 2ଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟକୁ ଆଂଶିକ ଭାବେ ଅବିଶ୍ୱାସ କରାଯାଇଛି, ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମାନେ ଏହି ଅପରାଧରେ ସହ ଅପରାଧୀ ନକୁଳ ରଣାଙ୍କୁ ଜଡ଼ିତ କରିଛନ୍ତି । ତେବେ ବି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ବିଶ୍ୱାସନୀୟତା ଆଧାରରେ ସେମାନଙ୍କ ବର୍ଗୀକରଣକୁ ଏଡାଇପାରିବେ ନାହିଁ । ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ସାଧାରଣତଃ ତିନୋଟି ଶ୍ରେଣୀରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଏ, ଯଥା, **(i)** ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ସାକ୍ଷୀ; **(ii)** ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ସାକ୍ଷୀ; ଏବଂ **(iii)** ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ହୋଇନଥିବା କିମ୍ବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ହୋଇନଥିବା ସାକ୍ଷୀ । ପ୍ରଥମ ବର୍ଗ ବିଷୟରେ କହିବାକୁ ଗଲେ, ସେମାନଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାରେ, ନ୍ୟାୟାଳୟ କୌଣସି ଅସୁବିଧାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ । ଥରେ ଜଣେ ସାକ୍ଷୀଙ୍କୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ପରେ ଏକଲା ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ଏପରି ବିବୃତି/ସାକ୍ଷ୍ୟ ଏକ ଦଣ୍ଡବିଧାନର ଆଧାର ଗଠନ କରିପାରେ । ଦ୍ୱିତୀୟତଃ, ସାକ୍ଷୀ, ଯିଏ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ, ତାଙ୍କର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସାକ୍ଷ୍ୟକୁ ପରିତ୍ୟାଗ କରାଯାଇପାରିବ । କିନ୍ତୁ ଏପରି ସାକ୍ଷୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଯିଏ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ କିମ୍ବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ନୁହଁନ୍ତି, ସାକ୍ଷ୍ୟର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିବା ଏବଂ ଶସ୍ୟରୁ ଭୁସି ଅଲଗା କରିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ଅଟେ । ସାବଧାନତାର ଏକ ନିୟମ ଭାବରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ କିମ୍ବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ନଥିବା ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ତର୍ଜମା କରୁଥିବାବେଳେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଅଗ୍ରସର

ହେବା ପୂର୍ବରୁ, ଅନ୍ୟ ଉପସ୍ଥିତ ପରିସ୍ଥିତି ଏବଂ ସମର୍ଥନଗୁଡିକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ଭଲ ହେବ ।

(2023) SSC OnLine SC 1468ରେ ବିବୃତ ବଳରାମ -ବନାମ- ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ସାମ୍ପ୍ରତିକ ମାମଲାରେ ମାନ୍ୟବର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିମ୍ନମତେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରିଛନ୍ତି:

> "11. **ଭେଦିଭେଲୁ ଥେଭର ବନାମ ମାଡ୍ରାସ ରାଜ୍ୟ** ଏକ ଲୋକସ୍ କ୍ଲାସିକସ୍ ମାମଲାରେ, ଏହା ଭଲ ଭାବରେ ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଛି ଯେ, ତିନି ପ୍ରକାରର ସାକ୍ଷୀ ଅଛନ୍ତି, ଯାହା ହେଉଛି
>
> (i) ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ,
>
> (ii) ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଅବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ, ଏବଂ
>
> (iii) ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ କିମ୍ବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଅବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ।
>
> 12. **ଭେଦିଭେଲୁ ଥେବର** (ଉପରୋକ୍ତ)ରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଆଇନକୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ରାୟଗୁଡିକର ଏକ ଶୃଙ୍ଖଳାରେ ସୁସଂଗତ ଭାବରେ ଅନୁସରଣ କରନ୍ତି । ତେଣୁ ଏହା ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ଯେ, ତିନି ପ୍ରକାରର ସାକ୍ଷୀ ଅଛନ୍ତି । ଯଦି ସାକ୍ଷୀ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ, ତେବେ କୌଣସି ଅସୁବିଧା ନାହିଁ ଯେଣୁ ଏପରି ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ଏକମାତ୍ର ପରିସାକ୍ଷ୍ୟ ଉପରେ ଦୋଷସିଦ୍ଧି ମଧ୍ୟ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇପାରିବ । ପୁଣି, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ମାମଲାରେ କୌଣସି ଅସୁବିଧା ନାହିଁ ଯେଣୁ ତାଙ୍କ କଥନକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ପରିତ୍ୟାଗ କରିବାକୁ ପଡିବ । କେବଳ ତୃତୀୟ ବର୍ଗର ସାକ୍ଷୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଯାହା ଆଂଶିକ ଭାବରେ ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ଏବଂ ଆଂଶିକ ଭାବରେ ଅବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅସୁବିଧାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୁଅନ୍ତି । ଘଟଣାର ପ୍ରକୃତ ଉତ୍ପତ୍ତି ଜାଣିବା ପାଇଁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଶସ୍ୟରୁ ଭୁସି ଅଲଗା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।"

[ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି]

ଆମର ବିନମ୍ର ମତରେ, ଉଭୟ ସାକ୍ଷୀ, ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 1 ଏବଂ 2 ତୃତୀୟ ବର୍ଗ ମଧ୍ୟରେ ଆସନ୍ତି, ଯେଣୁ ସହ ଅପରାଧୀ ନକୁଳ ରଣାଙ୍କୁ ଜଡ଼ିତ କରିବା ବିଷୟରେ ସେମାନଙ୍କର ସାକ୍ଷ୍ୟ, ବିଜ୍ଞ

HIGH COURT ORISSA

ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଅବିଶ୍ୱାସ କରାଯାଇଛି । ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 1 କହିଛନ୍ତି ଯେ, 14.04.2003 ତାରିଖରେ, ସେ ହୀରାକୁଦ ଧାନ କଳରେ କାମ କରି ରାତି ପ୍ରାୟ 8ଟାରେ ଘରକୁ ଫେରିଥିଲେ ଏବଂ ସେ ତାଙ୍କ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଖାଦ୍ୟ ବାଢିଥିଲେ ଏବଂ ତା'ପରେ ସେ ନିଜେ ଏବଂ ମୃତକ ଖାଦ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ସେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ, ମୃତକ ଖାଦ୍ୟ ଖାଉଥିବା ବେଳେ ଆବେଦନକାରୀ ସମ୍ପଦ, ସେମାନଙ୍କ ଘର ନିକଟରେ ବାନ୍ତି କରିଥିଲେ, ଯାହାକୁ ମୃତକ ପ୍ରତିବାଦ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେ ନିଜେ ମଧ୍ୟ ବିରୋଧ କରିଥିଲେ । ଏଥି ପାଇଁ, ଆବେଦନକାରୀ ମୃତକଙ୍କୁ ଆକ୍ରମଣ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଲାଠି ବାହାର କରିଥିଲେ । ସହ ଅପରାଧୀ ନକୁଳ ରଣା ମୃତକଙ୍କୁ ଟାଣି ଆଣିଥିଲେ ଏବଂ ତାପରେ ଉଭୟ ଅଭିଯୁକ୍ତ ମୃତକଙ୍କ ସାରା ଶରୀରରେ ଲାଠି ଦ୍ୱାରା ଆକ୍ରମଣ କରିଥିଲେ । ସେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ, ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ତାଙ୍କୁ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଆକ୍ରମଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ମୃତକ ଗୁରୁତର ଭାବେ ଆହତ ହୋଇଥିଲେ, ଏହିପରି ଆକ୍ରମଣର ପରିଣାମ ସ୍ୱରୂପ, ସେ ପୋଲିସଙ୍କୁ ଡାକିବା ପାଇଁ ରେମେଡ୍ ଛକ ଆଡ଼କୁ ଯାଇଥିଲେ କିନ୍ତୁ ସେ କୌଣସି ପୋଲିସ୍ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ନପାଇ ଫେରିଆସିଥିଲେ ଏବଂ ତା'ପରେ ମୃତକ ତାଙ୍କୁ କିଛି ପାଣି ଦେବାକୁ କହିଥିଲେ ଏବଂ ପାଣି ପିଇବା ପରେ ସେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲେ । ସେ କେବଳ ସୂଚନାଦାତା ନୁହଁନ୍ତି ବରଂ ବାଉଁଶ (ଏମ୍. ଓ. I) ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନକାରୀ ମୃତକଙ୍କୁ ଆକ୍ରମଣ କରିଥିଲେ ଏହାକୁ ଏକ ଅସ୍ତ୍ର ବୋଲି ମଧ୍ୟ ଚିହ୍ନଟ କରିଥିଲେ ।

ଏଫ୍.ଆଇ.ଆର୍. ରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବର୍ଣ୍ଣନା ଏବଂ ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 1ଙ୍କ ପୂର୍ବ ବିବୃତିରେ ଉପରେ ଆଲୋକପାତ କରି ବିଜ୍ଞ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ଅଧିବକ୍ତା ଏହି ବିରୋଧାଭାସକୁ ପ୍ରମାଣିତ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ସେ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ସହ ଅପରାଧୀ ନକୁଳ ରଣାଙ୍କୁ ମୃତକଙ୍କ ଆକ୍ରମଣକାରୀ ଭାବରେ ଜଡ଼ିତ କରୁଛନ୍ତି । ଜେରାରେ ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 1 କହିଛନ୍ତି ଯେ, ଘଟଣା ଘଟିବା ସମୟରେ ତାଙ୍କ ଘର ସମ୍ମୁଖରେ ବଡ଼ ପଥର ଗଦା ଥିଲା ଏବଂ ପଥର ଗଦା ଥିବା ସ୍ଥାନ ନିକଟରେ ଏହି ଘଟଣା

ଘଟିଥିଲା । ସେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ, ଆବେଦନକାରୀ ତାଙ୍କ ଘର ନିକଟରେ ବାନ୍ତି କରିବା ପରେ ମୃତକ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀ ପରସ୍ପରକୁ ଅଶ୍ଳୀଳ ଭାଷାରେ ଗାଳିଗୁଲଜ କରିଥିଲେ । ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 2 ମୃତକଙ୍କୁ ଉଭୟ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଆକ୍ରମଣ କରିବା ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି ଏବଂ ସହ ଅପରାଧୀ ନକୁଳ ରଣାଙ୍କ ଅଣ ସମ୍ପୃକ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଥିବା ପୂର୍ବ ବିବୃତିର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇ ଏବଂ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରତିବାଦଗୁଡିକୁ ବିଜ୍ଞ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ଅଧିବକ୍ତା ପ୍ରମାଣିତ କରିଥିଲେ । ଯଦିଓ ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 1 ଏବଂ ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 2 କହିଛନ୍ତି ଯେ, ଘଟଣା ସମୟରେ ସେମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଆକ୍ରମଣ କରାଯାଇଥିଲା କିନ୍ତୁ କୌଣସି ଡାକ୍ତରୀ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇ ନାହିଁ ଏବଂ ସେହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କୌଣସି ଅଭିଯୋଗ ମଧ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଆକ୍ରମଣ କରିଥିଲେ ଏହି ଦୁଇ ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ।

ଯଦିଓ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ, ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 1 ଏବଂ ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 2 ଦ୍ୱାରାଙ୍କ ପୂର୍ବରୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ସାକ୍ଷ୍ୟ, ଯେତେବେଳେ ଆବେଦନକାରୀ ଏକାକୀ ବିଚାରର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଥିଲେ, ଉଭୟ ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ସହ ଅପରାଧୀଙ୍କ ବିଚାରର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଥିବା ବେଳେ ଉପସ୍ଥାପିତ ସାକ୍ଷ୍ୟ ସହ ବିରୋଧାତ୍ମକ ଅଟେ, କିନ୍ତୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ ଭାବରେ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଏପରି କୌଣସି ବିରୋଧାଭାସ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇନାହିଁ । ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 145କୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଯଦି ଦୁଇଟି ବିବୃତି ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ବିରୋଧାଭାସ ରହିଛି, ଏହାକୁ ଉଭୟ ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ଧ୍ୟାନ ଏହା ପ୍ରତି ଆକର୍ଷଣ କରିବା ବିଜ୍ଞ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ଥିଲା, ଯାହାଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ଏହାକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇପାରିଥାନ୍ତେ । ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ସାକ୍ଷୀ, ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଦେଇଥିବା ପୂର୍ବ ବିବୃତିରେ ସ୍ଥିର ନରୁହନ୍ତି, ଆଇନର ଏକମାତ୍ର ଆବଶ୍ୟକତା ହେଉଛି ଯେ, ଭାରତୀୟ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମ, 1872ର ଧାରା 145ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ନିୟମ ଅନୁସାରେ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ତାଙ୍କର ପୂର୍ବ ବିବୃତିର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡିବ । ଯେହେତୁ ଆବେଦନକାରୀ ବିରୋଧାଭାସକୁ ପ୍ରମାଣିତ

କରିବା ପାଇଁ ଏକାକୀ ବିଚାରର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଥିବାବେଳେ ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 1 ଏବଂ ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 2, ବିଚାର ସମୟରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଲିପିବଦ୍ଧ କରାଯାଇଥିବା ସେମାନଙ୍କ ବିବୃତିର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇନଥିଲେ ଏବଂ ବିରୋଧ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏପରି କୌଣସି ସାକ୍ଷ୍ୟ ଚିହ୍ନଟ କରାଯାଇ ନଥିଲା, ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 1, ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 2 ଏବଂ ଅଭିଯୋଜନଙ୍କ ପରିସାକ୍ଷ୍ୟକୁ ଅବିଶ୍ୱାସ କରିବା ପାଇଁ ଏପରି ସାକ୍ଷ୍ୟକୁ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଆବେଦନକାରୀ ହତ୍ୟା କରିବା କିମ୍ବା ନରହତ୍ୟା ପଦବାଚ୍ୟ ହେଉନଥିବା ସଦୋଷ ନରବଧ ପାଇଁ ଦାୟୀ ଅଟନ୍ତି କି ?:

10. ଏହା ପ୍ରତୀତ ହୁଏ ଯେ, ପଡ଼ୋଶୀ ଥିବା ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ମୃତକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପୂର୍ବରୁ କୌଣସି ଶତ୍ରୁତା ନଥିଲା । ଏହି ଘଟଣା ହଠାତ୍ ଘଟିଥିଲା ଯେତେବେଳେ ଆବେଦନକାରୀ ମୃତକଙ୍କ ଘର ସାମ୍ନାରେ ବାନ୍ତି କରିଥିଲେ, ଯେତେବେଳେ ସେ ରାତିରେ ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀ (ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ 1)ଙ୍କ ସହ ଖାଦ୍ୟ ଖାଉଥିଲେ । ସାକ୍ଷ୍ୟଟି ନଥିରେ ଅଛି ଯେ, ମୃତକ କେବଳ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ବିରୋଧ କରିନଥିଲେ, ବରଂ ପରେ ସେମାନେ ପରସ୍ପରକୁ ଗାଳିଗୁଲଜ କରିଥିଲେ । ଯଦିଓ ଏହା କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ମୃତକଙ୍କୁ ଲାଠି ପ୍ରହାର କରାଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଆମେ ଡାକ୍ତରୀ ସାକ୍ଷ୍ୟରୁ ପାଇଛୁ ଯେ, କେବଳ ଆଘାତ ସଂଖ୍ୟା 1 ଲାଠି ଦ୍ୱାରା ସମ୍ଭବ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ଆଘାତ ପଡ଼ିବା ହେତୁ ସମ୍ଭବ ହୋଇଥିଲା । ନଥିରେ ଥିବା ସାକ୍ଷ୍ୟରୁ ଜଣାପଡ଼େ ଯେ, ମୃତକଙ୍କ ଘର ସମ୍ମୁଖରେ ପଥର ଗଦା ଥିଲା ଏବଂ ପଥର ଗଦା ନିକଟରେ ଏହି ଘଟଣା ଘଟିଥିଲା ଏବଂ ମୃତକଙ୍କୁ ଲାଠି ମାଡ଼ କରାଯିବା ପରେ ସେ ତଳେ ପଡ଼ିଯାଇଥିଲେ । ତେଣୁ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଯୁକ୍ତି ଯେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କେବଳ ଗୋଟିଏ ଆଘାତ ଦିଆଯାଇଛି ତାହା ଗ୍ରହଣୀୟ ଅଟେ ।

HIGH COURT
सत्यमेव जयते
ORISSA

ମାମଲାର ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ ଯେତେବେଳେ କୌଣସି ପୂର୍ବ ପ୍ରସ୍ତୁତି ହୋଇନଥିଲା ଏବଂ ଘଟଣାଟି ହଠାତ୍ ଘଟିଥିଲା ଏବଂ ଯେହେତୁ ଝଗଡା ସମୟରେ ଆବେଦନକାରୀ କେବଳ ଗୋଟିଏ ଆଘାତ ତାହା ହେଉଛି ମୃତକଙ୍କ ପିଠିର ବାମ ପାର୍ଶ୍ୱରେ 11ତମ ଏବଂ 12ତମ ପଞ୍ଜରା ଉପରେ ଦେଇଛନ୍ତି, ଯାହା ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟବଶତଃ ଯକୃତ ଏବଂ ପ୍ଲୀହା ଫାଟିଯିବାର କାରଣ ହୋଇଥିଲା, ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସମ୍ପୃକ୍ତି ଆଇପିସିର ଧାରା 300ର ବ୍ୟତିକ୍ରମ 4 ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ରହିଛି, ଏବଂ ତେଣୁ, ଆଇପିସିର ଧାରା 302 ଅଧୀନରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବାରେ ବିଜ୍ଞ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଯଥାର୍ଥ ନଥିଲେ ଏବଂ ଏହି ମାମଲା ଆଇ.ପି.ସି.ର ଧାରା 304 ଭାଗ-IIର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ଆସିବ । ସେହି ଅନୁଯାୟୀ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦଣ୍ଡବିଧାନ ଆଇ.ପି.ସି.ର ଧାରା 302ରୁ ଧାରା 304 ଭାଗ-IIକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଛି ।

<u>ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଧାରା 302/34 ଅନୁସାରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ଯଥାର୍ଥ ଥିଲା କି?:</u>

11. ଆଇ.ପି.ସି.ର ଧାରା 34 ସାଧାରଣ ଅଭିପ୍ରାୟ ସାଧନା ପାଇଁ ଏକାଧିକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ବିଷୟରେ କୁହେ । ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାଟି ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:

> "ଯେତେବେଳେ ଏକାଧିକ ଅପରାଧୀ ସମସ୍ତଙ୍କ ସାଧାରଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ଆଗକୁ ବଢ଼ାଇବା ପାଇଁ ଏକ ଅପରାଧ କରନ୍ତି, ଏହିପରି ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ସେହି କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ସମାନ ଭାବରେ ଦାୟୀ ହେବେ ଯେପରିକି ଏହା କେବଳ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିଲା ।"

HIGH COURT ORISSA
सत्यमेव जयते

ଉପରୋକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଯେଉଁ ପଦଗୁଡିକ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଆରୋପ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ତାହା ହେଉଛି 'ଏକାଧିକ ବ୍ୟକ୍ତି' ଏବଂ 'ସାଧାରଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ' । ଆଇ.ପି.ସି.ର ଧାରା 34କୁ ଲାଗୁ କରିବା ପାଇଁ ପୂର୍ବ ସର୍ତ୍ତ ହେଉଛି ଯେ, ଆରୋପିତ କାର୍ଯ୍ୟଟି ଏକାଧିକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା, ଅର୍ଥାତ୍ ଅତି କମ୍ ରେ ଦୁଇ କିମ୍ବା ଅଧିକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯିବା ଉଚିତ । ଆହୁରି, ଉକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ ସାଧାରଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ଆଗରେ ରଖି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ତେଣୁ, ଯେତେବେଳେ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରମାଣିତ ହୁଏ ଏବଂ କୌଣସି ସାକ୍ଷ୍ୟ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ, ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ସାଧାରଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପୂରଣରେ ଜଡ଼ିତ ଥିଲେ ତେବେ ଆଇ.ପି.ସି.ର ଧାରା 34 ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଲାଗୁ କରିବା ଭୁଲ ହେବ । ମାନ୍ୟବର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ **(2022) 2ଟି ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମାମଲା 545ରେ ବିବୃତ ଜସଦୀପ ସିଂହ-ବନାମ-ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ** ମାମଲାରେ, ଆଇ.ପି.ସି.ର ଧାରା 34ର ପ୍ରକୃତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ନିମ୍ନରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିଛନ୍ତି:

"22. ଏହା ଫୁଟବଲର ଏକ ଖେଳ ଭଳି ଏକ ଦଳଗତ ପ୍ରୟାସ, ଯାହା ଡିଫେଣ୍ଡର, ମିଡ୍-ଫିଲ୍ଡର, ଷ୍ଟ୍ରାଇକର ଏବଂ କିପର ଭଳି ଅନେକ ଖେଳାଳିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହୁଏ । ଜଣେ ଷ୍ଟ୍ରାଇକର ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ମାରିଥାଏ, ଯେତେବେଳେ କି ଜଣେ କିପର ଆକ୍ରମଣକୁ ଅଟକାଏ । ମ୍ୟାଚର ପରିଣାମ, ବିଜୟ ହେଉ କିମ୍ବା ପରାଜୟ ହେଉ, ସମସ୍ତ ଖେଳାଳିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବହନ କରାଯାଏ, ଯଦିଓ ସେମାନଙ୍କର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭୂମିକା ଥାଇପାରେ । ଏକ ଗୋଲ୍ ସ୍କୋର ହୋଇଥିବା କିମ୍ବା ସଂରକ୍ଷିତ ହୋଇଥିବା ଅନ୍ତିମ ପର୍ଯ୍ୟାୟ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇପାରେ, କିନ୍ତୁ ଫଳାଫଳ ହିଁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟେ । ଯେଉଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଅଧିକ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ କେବଳ ସେମାନଙ୍କୁ ନୁହେଁ, ଫଳାଫଳ ଖେଳାଳୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବଣ୍ଟାଯାଏ । ଏହି ସମାନ ଯୁକ୍ତି ଆଇ.ପି.ସି.ର ଧାରା 34ର

ମୂଳଦୁଆ ଅଟେ, ଯାହା ଅପରାଧ କରିବା ପାଇଁ ଯିଏ ସମାନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରଖିଥାନ୍ତି ସେହି ଲୋକ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସମାନ ଦାୟିତ୍ୱ ସୃଷ୍ଟି କରେ ।"

ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ, ଯେତେବେଳେ ବିଜ୍ଞ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ଲିପିବଦ୍ଧ କଲେ ଯେ, ଆରୋପିତ ଅପରାଧ ପାଇଁ ସହ ଅଭିଯୁକ୍ତ ନକୁଳ ରଣା ଦାୟୀ ନୁହଁନ୍ତି ଏବଂ ଆଇପିସିର ଧାରା 302/34 ଅଧୀନରେ ଥିବା ଦୋଷରୁ ତାଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷରେ ଖଲାସ କରିବା ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ବିବେଚନା କଲେ, ଏହା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ ଯେ, ଆଇପିସିର ଧାରା 34 ସହିତ ପଢାଯାଇଥିବା ଧାରା 302 ଅଧୀନରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ବିଜ୍ଞ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ କାହିଁକି ଏବଂ କିପରି ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କଲେ, ଯେତେବେଳେ ଆବେଦନକାରୀ ଏକମାତ୍ର ଆକ୍ରମଣକାରୀ ବୋଲି ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି, ସେତେବେଳେ 'ସାଧାରଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ' ଥିବାର କୌଣସି ସମ୍ଭାବନା ନଥାଇପାରେ । ତେଣୁ, ଆଇ.ପି.ସି.ର ଧାରା 302/34 ଅଧୀନରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବାରେ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ତ୍ରୁଟି ଥିଲା ।

ଦଣ୍ଡାଦେଶ:

12. ଯେହେତୁ ଆମେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦଣ୍ଡବିଧାନକୁ ଆଇ.ପି.ସି.ର ଧାରା 304 ଭାଗ-II ଅଧୀନକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିଛୁ, ତେଣୁ ତାଙ୍କ ଉପରେ କେଉଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଦଣ୍ଡବିଧାନ କରାଯିବ ଏହା ବିଚାର କରିବାକୁ ହେବ ।

ଏହା ଜଣାପଡ଼େ ଯେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ 17.08.2003 ତାରିଖରେ ନ୍ୟାୟିକ ହେପାଜତକୁ ନିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ବିଚାର ସମୟରେ ତାଙ୍କୁ କେବେ ଜାମିନ ମୁକ୍ତ କରାଯାଇ ନଥିଲା ଏବଂ ଏହି ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବା ପରେ ତାଙ୍କୁ 15.07.2011 ତାରିଖରେ ଜାମିନ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହିପରି, ସେ ସାତ ବର୍ଷ ଏବଂ ଏଗାର ମାସ ପାଇଁ ବିଚାର ବିଭାଗୀୟ ହେପାଜତରେ ରହିଛନ୍ତି ଏବଂ ଘଟଣା ତାରିଖ ଠାରୁ କୋଡ଼ିଏ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ

ବିତିଗଲାଣି ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀ ବାର ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ଧରି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତା ଉପଭୋଗ କରିଛନ୍ତି ।

ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଆଇ.ପି.ସି.ର ଧାରା 304 ଭାଗ-II ଅଧୀନରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ସମୟରେ, ଆମେ ତାଙ୍କୁ ପୂର୍ବରୁ ବିତିସାରିଥିବା ଅବଧି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦଣ୍ଡ ବିଧାନ କରୁଅଛୁ ।

ସେହି ଅନୁଯାୟୀ, ଜେ.ସି.ଆର୍.ଏଲ୍.ଏ. କୁ ଆଂଶିକ ଭାବେ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି ।

ଏହି ମାମଲା ଛାଡ଼ିବା ପୂର୍ବରୁ, ଉପରୋକ୍ତ ନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ମୂଲ୍ୟବାନ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରିଥିବାରୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ସୁଶ୍ରୀ ଦୀପାଳି ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ପାଇଁ ଆମର ପ୍ରଶଂସାକୁ ଆମେ ନଥିରେ ରଖିଛୁ । ରାଜ୍ୟ ତରଫରୁ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ପ୍ରିୟବ୍ରତ ତ୍ରିପାଠୀ, ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସ୍ଥାୟୀ ଅଧିବକ୍ତା ମାମଲାକୁ ଦକ୍ଷତାର ସହ ଏବଂ ସୂକ୍ଷ୍ମତାର ସହ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ଆମେ ତାଙ୍କ ଅବଦାନକୁ ମଧ୍ୟ ସ୍ୱୀକାର କରୁଛୁ ।

....

ଏସ୍.କେ. ସାହୁ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

....

ଏସ୍.କେ. ମିଶ୍ର, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ
11 ଜାନୁଆରୀ, 2024/ଏମ୍. କେ. ରାଉତ୍, ଏ.ଆର୍.-ତଥା-ବରିଷ୍ଠ ସଚିବ

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଅନୁବାଦକ
ଆଦିତ୍ୟ ପ୍ରସାଦ ମିଶ୍ର
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।

HIGH COURT
सत्यमेव जयते
ORISSA